

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 1260
Tarih : 09.01.2019

10/893

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çağdaş demokrasinin kurumsallaştığı ülkelerde basın; yasama, yürütme ve yargı erklerinin yanında dördüncü kuvvet olarak adlandırılır. Özellikle yerel basın, demokrasinin yerelde güçlenmesine hizmet etmesi sebebiyle büyük bir önem taşımaktadır. Buna rağmen son yıllarda artan siyasi baskılar ve ekonomik sorunlar adeta yerel basını bitme noktasına getirmiştir. Bu nedenle Türkiye’de yerel basının sorunlarının araştırılarak tespit edilmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Murat SARISAÇ
Van Milletvekili

GEREKÇE

Özgür ve bağımsız basın; demokratik değerlerle yönetilen ülkelerde yasama, yürütme ve yargı erklerinin yanında dördüncü kuvvet olarak işlev görür. Çünkü basın; yurttaşların şikâyet ve taleplerinin gündemde tartışılmasını sağladığı gibi ülkeyi yönetenlerin de kamuoyu tarafından denetlenmesini sağlayan bir mekanizma gibi çalışır. Bunun sonucunda yönetilenler; ülkeyi yönetenlerin başarıları veya başarısızlıkları, yolsuzlukları veya şeffaflıkları gibi konularda ulaşamadıkları bilgileri basından öğrenirler. Doğru bilgiye ulaşma ve yaşananlardan haberdar olma ile birlikte yine kendi seslerini, görüşlerini ve beklentilerini basın aracılığıyla yetkili mercilere taşırlar.

Aynı şekilde yerel basın da il, ilçe ve beldelerde günlük, haftalık ya da daha fazla aralıklarla yaptığı yayınlarla mahalli idarelerde halk ile kamu arasında bir iletişim aracı görevi görür. Bu anlamda yerel basın, demokrasi kültürünün en ücra köşelere değin yerleşmesinde ve sürdürülmesinde önemli bir role sahiptir. Dolayısıyla yerel basının güçlü ve aktif olduğu yerlerde yaşayan kişilerin; insan hakları, özgürlükler ve demokrasi konularında bir adım daha önde oldukları söylenebilir. Bu nedenle yerel basının gelişmesi ve güçlenmesi ile çoğulcu ve katılımcı bir demokrasinin varlığı arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktadır.

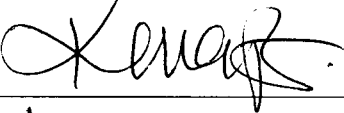
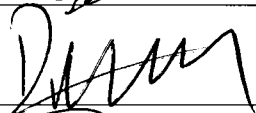
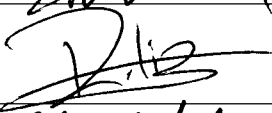
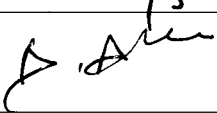
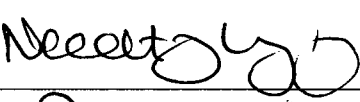
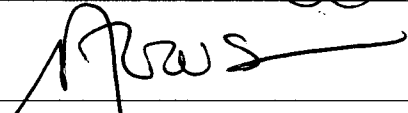
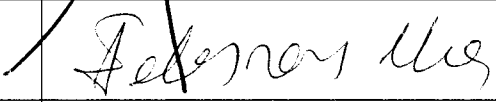
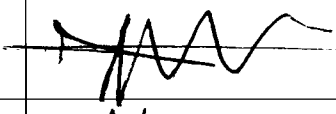
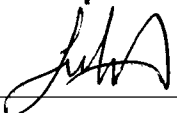
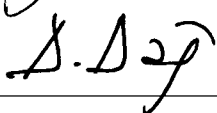
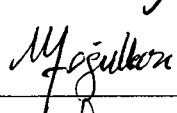
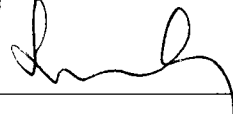
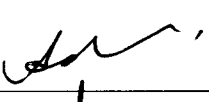
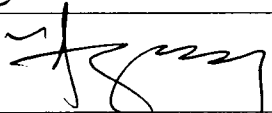
Bununla birlikte basının hem yerel hem de ulusal bazda görevini bağımsız ve tarafsız bir şekilde yerine getirmesi için siyasi erkin baskısına maruz kalmaması gerekmektedir. Çünkü gazetecilerin tutuklanma veya gözaltı tehdidi altında olduğu, iletişim organlarının kapatılma veya para cezası alma riski taşıdığı bir ortamda gazetecilik yapılması mümkün değildir. Bugün gelinen aşamada Türkiye’de basın özgürlüğü ciddi sorunlarla karşı karşıyadır. Uluslararası basın endekslerine göre periyodik olarak gerileyen basın özgürlüğü 20 Temmuz 2016’da ilan edilen OHAL ile birlikte daha da kötüye gitmiştir.

Sınır Tanımayan Gazetecilerin (RSF) yayınladığı 2018 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi raporunda Türkiye iki sıra daha gerileyerek 180 ülke arasında 157’nci olmuştur. Uluslararası bağımsız kuruluşlarca Türkiye’nin gazeteciler için güvenli olmayan ülke kategorisinde olduğu algısı yayılırken en son Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı’nın İstanbul’da katledilmesi bu algıyı pekiştirmiştir. Özellikle OHAL sürecinde basın üzerindeki baskının zirveye ulaştığı gerçeği söz konusudur. Çünkü bu süreçte yerel ve ulusal iki yüze yakın medya kuruluşu kapatılırken bine yakın gazetecinin basın kartları iptal edilmiştir. Bunun sonucunda bugün 150’ye yakın gazeteci hâlâ cezaevinde yer almakla birlikte son birkaç yılda binlerce gazeteci işsiz kalmıştır.

Bu süreçte seçim bölgem Van’da da gazete ve TV kanallarının kapatılmasıyla birlikte yerel basının sorunları daha da derinleşmiştir. Dolayısıyla bölgenin en büyük ili olma özelliği taşıyan Van’da herhangi bir muhalif TV kanalı bulunmazken Basın İlan Kurumu’ndan (BİK) reklam alan gazetelerin sayısı da azalmıştır. Aynı şekilde bütün illerde yerel basının reklam payından aldığı pay yeterli olmadığı halde Basın İlan Kurumu’nun payının daha da azaltılması ekonomik sıkıntıları ağırlaştırmaktadır. Özellikle bilişim çağının bir gereği olarak yaygınlaşan internet haberciliği yapan gazetelerin desteklenmemesi ve BİK’te yeni düzenlemelere gidilmemesi de yerel basının güçlenmesi önünde engel oluşturmaktadır. Bunun sonucunda birçok yerde günlük çıkan gazetelerin artık haftalık çıkmaya başladığı da kamuoyuna yansımaktadır.

Bunun yanında yerelde gazetecilere yönelik siyasi müdahale, gözaltı ve soruşturmalar da sorun teşkil etmektedir. Özellikle yerelde çalışan gazeteciler, ortaya çıkardıkları

yolsuzluklardan veya yazdıkları eleştirilerden dolayı kolay bir şekilde bir mülki amir tarafından tehdit edilebilmekte ve haklarında soruşturma başlatılabilmektedir. Van'da da yakın zaman önce birçok gazeteci hakkında çocuk istismarına ilişkin yaptıkları haberlerden dolayı haklarında soruşturma başlatılırken yine haber takibi sırasında fiziksel saldırıya maruz kalmışlardır. Dolayısıyla bütün illerde yerel basının maruz kaldığı ekonomik ve siyasi sorunların araştırılarak bütün boyutlarıyla ortaya çıkarılıp kamuoyuyla paylaşılmasının basın özgürlüğüne katkı sunacağı aşîkârdır. Bu çerçevede Türkiye'de yerel basının sorunlarının araştırılarak doğru bir politikanın belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması yararlı olacaktır.

2	1	AYHAN BİLGİN	KARS	
3	2	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
4	3	KEMAL PEKÖZ	ADANA	
5	4	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
6	5	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
7	6	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
8	7	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
9	8	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
10	9	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
11	10	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
12	11	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
13	12	FELEKNAS UCA	BATMAN	
14	13	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
15	14	SALİHE AYDENİZ	DİYARBAKIR	
16	15	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
17	16	MUSA FARİSOĞULLARI	DİYARBAKIR	
18	17	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
19	18	ADNAN SELÇUK MIZRAKLI	DİYARBAKIR	
20	19	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
21	20	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	